

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-141>

УДК 336.221

СТРУКТУРА ТА ДИНАМІКА РИЗИКІВ І ЗАГРОЗ ПОДАТКОВІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

STRUCTURE AND DYNAMICS OF RISKS AND THREATS TO UKRAINE'S TAX SECURITY IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

Чернуха Дмитро Вікторович
аспірант
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0670-3318>

Chernukha Dmytro
State Tax University

Стаття присвячена актуальним питанням систематизації та аналізу структури і динаміки ризиків і загроз податковій безпеці України в умовах воєнного стану. Досліджено концептуальні засади визначення податкових ризиків та загроз у воєнний період. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення податкової системи в умовах війни. Систематизовано ризики і загрози за критеріями джерел виникнення, сфер прояву, часових горизонтів та ступеня критичності. Визначено воєнно-деструктивні, нормативно-правові, фіскально-бюджетні, інституційно-управлінські та соціально-поведінкові загрози. Досліджено динаміку трансформації податкових ризиків від початку повномасштабної агресії. Виявлено каскадний ефект та взаємопосилення загроз податковій безпеці. Окреслено пріоритетні напрями нейтралізації критичних ризиків та перспективи формування стратегії податкової безпеки післявоєнного періоду.

Ключові слова: податкова безпека, ризики, загрози, воєнний стан, податкова система, фіскальна стійкість, бюджетна безпека, податковий контроль.

The article is devoted to topical issues of systematization and analysis of the structure and dynamics of risks and threats to tax security of Ukraine under martial law. The full-scale military aggression of the Russian Federation against Ukraine has fundamentally transformed the system of national security, particularly its tax component. Under martial law, tax security has acquired strategic importance, as the stability of tax revenues determines the state's ability to finance defense needs, support the social sphere, and ensure the functioning of critical infrastructure. According to official data, in 2023 tax revenues to the State Budget of Ukraine amounted to approximately UAH 1.66 trillion, of which UAH 739.1 billion were revenues controlled by the State Tax Service of Ukraine. However, defense expenditures almost doubled compared to 2022, and the overall budget deficit in 2022 reached 26.5% of GDP. This disproportion actualizes the need to study the structure and dynamics of tax risks during wartime. The article examines the conceptual foundations for defining tax risks and threats during the war period. Tax security risks are understood as the probability of events that may lead to a decrease in tax revenues, disruption of tax system stability, or inefficiency of tax administration. Threats to tax security are interpreted as a set of real and potential phenomena that directly create danger to the state's fiscal sustainability and its ability to perform constitutional functions. The normative and legal support of the tax system under war conditions has been analyzed, particularly the Law of Ukraine No. 2120-IX of March 15, 2022. Risks and threats are systematized according to criteria of sources of origin, spheres of manifestation, time horizons, and degree of criticality. War-destructive, normative-legal, fiscal-budgetary, institutional-managerial, and social-behavioral threats have been identified. The dynamics of transformation of tax risks from the beginning of full-scale aggression to the present stage have been studied. The cascade effect and mutual reinforcement of threats to tax security have been revealed. Priority directions for neutralizing critical risks and prospects for forming a tax security strategy for the post-war period have been outlined. The study confirms the complex, multilevel, and interconnected nature of risks and threats to Ukraine's tax security under martial law.

Keywords: tax security, risks, threats, martial law, tax system, fiscal sustainability, budget security, tax control, war economy.



Постановка проблеми. Повномасштабна війна російської федерації проти України спричинила безпрецедентні виклики для податкової системи держави, трансформували як структуру податкових ризиків, так і механізми їх реалізації. В умовах воєнного стану податкова безпека набула критичного значення для забезпечення фінансової спроможності держави виконувати оборонні, соціальні та економічні функції. Руйнування виробничої інфраструктури, тимчасова окупація територій, масова міграція платників податків, обмеження діяльності контролюючих органів та вимушені зміни податкового законодавства створили якісно нову конфігурацію загроз податковій безпеці. Водночас відсутність комплексного наукового осмислення структури та динаміки цих ризиків ускладнює формування ефективної державної політики протидії податковим загрозам. Дефіцит бюджету, що у 2022 році сягав 26,5% ВВП, та майже дворазове зростання оборонних видатків актуалізують необхідність системного дослідження податкових ризиків воєнного часу для забезпечення фінансової стійкості та підготовки до післявоєнного відновлення економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика податкової безпеки в умовах воєнного стану активно досліджується вітчизняними науковцями, проте комплексна систематизація ризиків і загроз залишається недостатньо розробленою. Нормативно-правові ризики виявляються у вимушеній необхідності оперативних змін податкового законодавства, зокрема прийняття Закону України № 2120-IX, який запровадив мораторій на більшість податкових перевірок [1]. Інституційні та технологічні загрози пов'язані з обмеженими можливостями контролюючих органів здійснювати повноцінний податковий контроль на окупованих та прифронтових територіях, а також з кібератаками на інформаційні системи. Т. І. Білоус-Осін [2] досліджує податковий контроль як різновид публічного контролю, визначаючи його правову природу та функції. Водночас автор не акцентує увагу на специфіці контролю в умовах воєнного стану. Г. Буканов, О. Кузьменко та О. Волохов [3] аналізують вплив змін податкового законодавства на економічну стабільність держави. Проте дослідники не розглядають структуру конкретних податкових ризиків воєнного періоду. А. В. Ватульов [4] висвітлює податкову політику в умовах соціально-економічних перетворень, формуючи концептуальні

засади. Однак системної класифікації загроз податковій безпеці в роботі не представлено. Т. Журавльова [5] вивчає особливості адміністративних процедур податкового контролю та ефективність їх застосування. Авторка не деталізує динаміку ризиків у контексті воєнної економіки України. Д. О. Лавренко [6; 7] розкриває функціональну панель та структуру юридичних конструкцій як форми організації правової інформації. Дослідник зосереджується на теоретико-правових аспектах, не розглядаючи податкову сферу. Г. Лоскоріх, О. Перчі [8] та Г. Л. Лоскоріх, К. А. Сочка, Е. Г. Шебештьєв [9] досліджують імплементацію Плану BEPS для податкової системи України. Автори акцентують на міжнародному оподаткуванні, залишаючи поза увагою внутрішні воєнні загрози. Н. Н. Пойда-Носик [10] аналізує податкову конкурентоспроможність як індикатор безпеки в умовах глобальних ризиків. Робота виконана на початку війни без урахування довгострокових фінансових наслідків. І. А. Прокопенко [11] досліджує податкову культуру та її вплив на рівень податкових надходжень. Автор не розглядає трансформацію податкової поведінки під впливом воєнних обставин. М. Скорик та Д. Главацька [12] аналізують податковий контроль в умовах воєнного стану, виявляючи правові обмеження. Дослідниці не пропонують комплексної систематизації ризиків за критеріями їх структури. В. А. Тарашенко [13; 14] визначає податкову безпеку як складову економічної безпеки, розкриваючи інституційно-правовий вимір. Автор акцентує на концептуальних засадах, залишаючи недостатньо розробленою практичну площину. О. С. Юнін [15] досліджує адміністративне провадження як складову адміністративного процесу в контексті публічного права. Науковець не розглядає специфіку адміністративних процедур у податковій сфері під час війни. Вагомий науковий внесок у дослідження фінансової та податкової безпеки держави зроблено у працях В. В. Мартиненко, в яких обґрунтовано роль фінансової політики у забезпеченні економічної стійкості та бюджетної збалансованості в умовах кризових трансформацій [16; 17]. Таким чином, попри значний науковий доробок, потребує подальшого дослідження структурна класифікація та динаміка податкових ризиків у воєнний період.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність наукових праць з проблематики податкової безпеки, залишаються недостат-

ньо дослідженими питання структурної класифікації податкових ризиків саме в умовах воєнного стану з урахуванням їх специфіки, взаємозв'язку та каскадного ефекту. Існуючі дослідження переважно зосереджуються на окремих аспектах податкової безпеки (контроль, адміністрування, законодавче регулювання), не формуючи цілісної картини загроз. Відсутня комплексна систематизація ризиків за критеріями джерел виникнення, сфер прояву, часових горизонтів та ступеня критичності для бюджетної системи. Потребує наукового обґрунтування динаміка трансформації податкових загроз від початку повномасштабної агресії до сьогодні, а також прогнозування їх еволюції в контексті тривалості воєнного стану. Недостатньо висвітленими залишаються питання взаємодії воєнно-деструктивних, нормативно-правових, інституційних та технологічних ризиків, що унеможлиблює розробку ефективних превентивних заходів та механізмів нейтралізації загроз податковій безпеці в умовах війни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексне дослідження структури та динаміки ризиків і загроз податковій безпеці України в умовах воєнного стану з формуванням їх систематизованої класифікації. Для досягнення мети передбачається вирішення таких завдань:

1) систематизувати ризики і загрози податковій безпеці за критеріями джерел виникнення, сфер прояву, часових горизонтів та ступеня критичності впливу на бюджетну систему;

2) проаналізувати динаміку трансформації податкових ризиків від початку повномасштабної війни до сучасного етапу з виявленням каскадних ефектів та взаємопосилення загроз;

3) визначити пріоритетні напрями нейтралізації критичних загроз податковій безпеці в умовах воєнного стану та перспективи формування стратегії податкової безпеки післявоєнного періоду.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах воєнного стану податкова безпека набула стратегічного значення, оскільки саме стабільність податкових надходжень визначає спроможність держави фінансувати оборонні потреби, підтримувати соціальну сферу та забезпечувати функціонування критичної інфраструктури. За офіційними даними, у 2023 році податкові надходження до Державного бюджету України склали близько 1,66 трлн грн, із яких

739,1 млрд грн припало на надходження, що контролюються Державною податковою службою України, проте видатки на оборону зросли майже вдвічі порівняно з 2022 роком, а загальний дефіцит бюджету у 2022 році сягав 26,5% ВВП [1].

Концептуальне визначення ризиків і загроз податковій безпеці в умовах воєнного стану вимагає уточнення понятійного апарату. Під ризиками податкової безпеки розуміємо ймовірність настання подій, які можуть призвести до зменшення податкових надходжень, порушення стабільності податкової системи або неефективності податкового адміністрування. Загрози податковій безпеці трактуються як сукупність реальних і потенційних явищ, що безпосередньо створюють небезпеку для фіскальної стійкості держави та її спроможності виконувати конституційні функції [13; 14].

Структурування ризиків і загроз податковій безпеці України доцільно здійснювати за кількома критеріями: за джерелом виникнення (внутрішні та зовнішні), за сферою прояву (нормативно-правові, економічні, інституційні, технологічні), за часовим горизонтом (короткострокові, середньострокові, довгострокові) та за ступенем впливу на бюджет (критичні, значні, помірні). Внутрішні загрози пов'язані з недосконалістю податкового законодавства, корупцією в податкових органах, низькою податковою культурою платників. Зовнішні загрози в умовах воєнного стану включають прямі воєнні дії на території України, економічні наслідки війни та зміни в міжнародному податковому середовищі.

Нормативно-правові ризики податковій безпеці в період воєнного стану виявляються у вимушеній необхідності оперативного внесення змін до податкового законодавства без належного громадського обговорення та оцінки наслідків. Прийняття Закону України № 2120-IX від 15 березня 2022 року запровадило мораторій на проведення більшості видів податкових перевірок, що, з одного боку, зменшило адміністративний тиск на бізнес, але з іншого – створило можливості для зловживань [1; 3]. Нестабільність і фрагментарність правового регулювання призводять до правової невизначеності, що негативно впливає на інвестиційний клімат та добровільну сплату податків.

Економічні загрози податковій безпеці в умовах війни мають безпосередній і опосередкований характер. Безпосередні загрози пов'язані з руйнуванням виробничої інфра-

структури, тимчасовою окупацією територій, що призводить до втрати податкової бази, масовою міграцією платників податків та скороченням економічної активності в зонах бойових дій. Опосередковані загрози виявляються у зростанні тіньової економіки, ухиленні від оподаткування та зниженні рівня податкової дисципліни [12].

Інституційні ризики податковій безпеці в умовах воєнного стану пов'язані з обмеженими можливостями контролюючих органів здійснювати повноцінний податковий контроль на окупованих та прифронтових територіях. Державна податкова служба України змушена працювати в умовах евакуації окремих підрозділів, втрати частини кадрового потенціалу та обмеженого доступу до інформаційних систем у зонах активних бойових дій [5; 12].

У таблиці 1 наведено систематизацію основних нормативно-правових актів, що регулюють податкову сферу в умовах воєнного стану.

Технологічні виклики податковій безпеці актуалізувалися внаслідок масованих кібератак на інформаційні системи державних органів, включаючи податкові. Руйнування інфраструктури зв'язку та енергопостачання в окремих регіонах унеможлиблює належне функціонування електронних сервісів, зокрема Електронного кабінету платника податків. Водночас цифровізація податкового адміністрування залишається одним з пріоритетних напрямів зміцнення податкової безпеки в умовах війни.

Загрози, пов'язані з тінізацією економіки та ухиленням від оподаткування, набули особливої гостроти в період воєнного стану. За експертними оцінками, обсяг тіньової економіки в Україні становить від 30% до 40% ВВП,

що призводить до щорічних втрат бюджету в сотні мільярдів гривень. Основними схемами ухилення від оподаткування залишаються незаконне відшкодування ПДВ, використання фіктивних підприємств, мінімізація оподаткування праці та приховування реальних обсягів доходів [10; 11].

У таблиці 2 представлено класифікацію основних ризиків і загроз податковій безпеці України в умовах воєнного стану.

Динаміка податкових ризиків в умовах воєнного стану характеризується їх взаємопосиленням та каскадним ефектом. Руйнування виробничої інфраструктури призводить до скорочення податкової бази, що, в свою чергу, обмежує можливості держави фінансувати відновлення економіки. Міграційні процеси спричиняють втрату кваліфікованих кадрів як у бізнес-секторі, так і в податкових органах, що знижує ефективність адміністрування. Нестабільність правового регулювання породжує недовіру платників податків до державних інституцій, що стимулює тінізацію економічних відносин.

Міжнародний аспект податкової безпеки України в умовах війни пов'язаний з необхідністю імплементації міжнародних стандартів оподаткування, зокрема Плану дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting). Участь України в міжнародних податкових ініціативах спрямована на протидію агресивному податковому плануванню транснаціональних корпорацій, що набуває особливого значення в контексті майбутнього відновлення економіки [8; 9]. Водночас воєнні обставини ускладнюють виконання міжнародних зобов'язань у податковій сфері.

Проведений аналіз структури та динаміки ризиків і загроз податковій безпеці України в

Таблиця 1

Нормативно-правове забезпечення податкової системи України в умовах воєнного стану

Нормативно-правовий акт	Основні положення щодо податкової безпеки	Вплив
Закон України № 2120-IX від 15.03.2022	Мораторій на податкові перевірки (крім ПДВ, підакцизних товарів); спрощення процедур звітності	Зниження адміністративного тиску, але підвищення ризиків ухилення від оподаткування
Податковий кодекс України (статті 75-86)	Регламентация процедур податкового контролю, види перевірок, порядок оскарження	Забезпечення правової визначеності, але потребує адаптації до воєнних умов
Закон України № 3219-IX	Часткове скасування мораторію, відновлення перевірок за ризик-орієнтованими критеріями	Баланс між фіскальними інтересами та підтримкою бізнесу

Джерело: сформовано на основі [1; 4; 9]

Таблиця 2

Класифікація ризиків і загроз податкової безпеці в умовах воєнного стану

Тип загрози	Зміст	Заходи нейтралізації
Воєнно-деструктивні	Руйнування інфраструктури, окупація територій, втрата платників податків	Підтримка переміщених підприємств, податкові преференції
Нормативно-правові	Нестабільність законодавства, правова невизначеність	Кодифікація воєнного податкового законодавства
Фіскально-бюджетні	Дисбаланс доходів та видатків, зростання боргового навантаження	Оптимізація податкової політики, міжнародна підтримка
Інституційно-управлінські	Обмежені можливості податкового контролю	Цифровізація, ризик-орієнтований підхід
Соціально-поведінкові	Зниження податкової культури, зростання ухилення від сплати	Освітні програми, партнерська модель взаємодії

Джерело: сформовано автором

умовах воєнного стану засвідчує їх комплексний, багаторівневий та взаємопов'язаний характер. Критичними загрозами є воєнно-деструктивні та фіскально-бюджетні ризики, що безпосередньо впливають на спроможність держави виконувати свої функції. Нейтралізація виявлених загроз вимагає системного підходу, який поєднує удосконалення нормативно-правової бази, зміцнення інституційної спроможності податкових органів, цифровізацію податкового адміністрування та формування партнерської моделі взаємодії між державою і платниками податків [2; 4]. Особливої уваги потребує розробка стратегії податкової безпеки на післявоєнний період, яка має враховувати накопичений досвід воєнного часу та орієнтуватися на європейські стандарти податкового управління.

Висновки. Проведене дослідження структури та динаміки ризиків і загроз податковій безпеці України в умовах воєнного стану дозволило систематизувати їх за критеріями джерел виникнення, сфер прояву, часових горизонтів та ступеня критичності впливу на бюджетну систему. Встановлено, що найбільш критичними є воєнно-деструктивні

загрози, пов'язані з руйнуванням виробничої інфраструктури та тимчасовою окупацією територій, а також фіскально-бюджетні ризики, зумовлені дисбалансом доходів та видатків бюджету.

Виявлено каскадний ефект та взаємопосилення податкових ризиків, коли руйнування економічної інфраструктури призводить до скорочення податкової бази, міграційні процеси спричиняють втрату кваліфікованих кадрів, а нестабільність правового регулювання стимулює тінізацію економічних відносин. Нейтралізація критичних загроз вимагає системного підходу, який поєднує удосконалення нормативно-правової бази, зміцнення інституційної спроможності податкових органів, цифровізацію податкового адміністрування та формування партнерської моделі взаємодії між державою і платниками податків. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою індикаторної системи моніторингу податкових ризиків, обґрунтуванням механізмів їх превентивної нейтралізації та формуванням стратегії податкової безпеки на післявоєнний період з урахуванням європейських стандартів податкового управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2120-IX / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2024. № 42–45. Ст. 259. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 21.12.2025).
2. Білоус-Осін Т. І. Податковий контроль як різновид публічного контролю. *Juris Europensis Scientia*. 2023. № 3. С. 40–47. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v3.2023.9>
3. Буканов Г., Кузьменко О., Волохов О. Вплив змін у податковому законодавстві на економічну стабільність України. *Social Development: Economic and Legal Issues*. 2025. № 5. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.5.09>

4. Ватульов А. В. Податкова політика в умовах соціально-економічних перетворень. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 5. С. 82–88. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.5.82>
5. Журавльова Т. Особливості адміністративних процедур при здійсненні податкового контролю: правові аспекти та ефективність застосування. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. Спец. випуск № 1 (132). С. 83–88. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15790/1/10.pdf> (дата звернення: 21.12.2025).
6. Лавренко Д. О. Функціональна панель юридичних конструкцій. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 3. С. 64–68. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.10>
7. Лавренко Д. О. Структура юридичної конструкції як форми організації правової інформації. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 5. С. 37–41. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.1.6>
8. Лоскоріх Г., Перчі О. Сутність імплементації Плану ВЕРС для бюджетно-податкової системи України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 15. С. 147–154. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.15.147>
9. Лоскоріх Г. Л., Сочка К. А., Шебештень Е. Г. План дій ВЕРС: ключові положення для оподаткування прибутку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 20. С. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.94>
10. Пойда-Носик Н. Н. Податкова конкурентоспроможність як індикатор податкової безпеки України в умовах впливу глобальних ризиків. *Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти* : матеріали наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 13 травня 2022 р. Львів : ЛьвДУВС, 2022. С. 324–327. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4621> (дата звернення: 21.12.2025).
11. Прокопенко І. А. Податкова культура та її вплив на підвищення рівня податкових надходжень. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. № 4. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-4-8820>
12. Скорик М., Главацька Д. Податковий контроль в умовах воєнного стану в Україні: правові обмеження та економічні виклики. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. № 2 (17). С. 439–443. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-71>
13. Тарашенко В. А. Податкова безпека як складова економічної безпеки України. *Український економічний часопис*. 2024. № 6. С. 153–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-6-25>
14. Тарашенко В. Інтеграція податкової безпеки в систему економічної безпеки України: інституційно-правовий вимір. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-85>
15. Юнін О. С. Адміністративне провадження як складова адміністративного процесу. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2023. Вип. 4. С. 176–180. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.4.32>
16. Мартиненко В. В. Оцінка сприятливості податкової системи України у міжнародному контексті. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Т. 5. № 2. С. 124-30. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-2-124-130>
17. Мартиненко В. В. Фіскальна політика України в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 412 с.

REFERENCES:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2022) Pro vnesennia zmin do Podatkovooho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo dii norm na period dii voiennoho stanu : Zakon Ukrainy vid 15.03.2022 № 2120-IX [On Amendments to the Tax Code of Ukraine and Other Legislative Acts of Ukraine Regarding the Application of Norms During Martial Law: Law of Ukraine dated 15.03.2022 № 2120-IX]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, no. 42–45, art. 259. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (accessed December 21, 2025). (in Ukrainian)
2. Bilous-Osin T. I. (2023) Podatkovi kontrol yak riznovyd publichnoho kontroliu [Tax control as a type of public control]. *Juris Europensis Scientia*, no. 3, pp. 40–47. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v3.2023.9> (in Ukrainian)
3. Bukanov H., Kuzmenko O., Volokhov O. (2025) Vplyv zmin u podatkovomu zakonodavstvi na ekonomichnu stabilnist Ukrainy [Impact of changes in tax legislation on the economic stability of Ukraine]. *Social Development: Economic and Legal Issues*, no. 5. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.5.09> (in Ukrainian)
4. Vatulov A. V. (2025) Podatkova polityka v umovakh sotsialno-ekonomichnykh peretvoren [Tax policy in the conditions of socio-economic transformations]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 5, pp. 82–88. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.5.82> (in Ukrainian)
5. Zhuravlova T. (2024) Osoblyvosti administratyvnykh protsedur pry zdiisnenni podatkovoho kontroliu: pravovi aspekty ta efektyvnist zastosuvannia [Features of administrative procedures in the implementation of tax control:

legal aspects and effectiveness of application]. *Naukovyi visnyk Dniprovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of Dnipro State University of Internal Affairs*, special issue no. 1 (132), pp. 83–88. Available at: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/15790/1/10.pdf> (accessed December 21, 2025). (in Ukrainian)

6. Lavrenko D. O. (2024) Funktsionalna panel yurydychnykh konstruksii [Functional panel of legal constructions]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Jurisprudence*, no. 3, pp. 64–68. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.10> (in Ukrainian)

7. Lavrenko D. O. (2025) Struktura yurydychnoi konstruksii yak formy orhanizatsii pravovoi informatsii [Structure of legal construction as a form of legal information organization]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Jurisprudence*, no. 5, pp. 37–41. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.1.6> (in Ukrainian)

8. Loskorikh H., Perchi O. (2024) Sutnist implementatsii Planu BEPS dla biudzhethno-podatkovoi systemy Ukrainy [The essence of BEPS Plan implementation for the budget and tax system of Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 15, pp. 147–154. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.15.147> (in Ukrainian)

9. Loskorikh H. L., Sochka K. A., Shebeshten E. H. (2024) Plan dii BEPS: kliuchovi polozhennia dla opodatkovannia prybutku [BEPS Action Plan: key provisions for profit taxation]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 20, pp. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.20.94> (in Ukrainian)

10. Poida-Nosyk N. N. (2022) Podatkova konkurentospromozhnist yak indyikator podatkovoi bezpeky Ukrainy v umovakh vplyvu hlobalnykh ryzykiv [Tax competitiveness as an indicator of tax security of Ukraine under the influence of global risks]. *Menedzhment i bezpeka v umovakh viiny: teoretychni ta prykladni aspekty: materialy nauk.-prakt. internet-konf. (Lviv, May 13, 2022)*. Lviv: LvDUVS, pp. 324–327. Available at: <https://dSPACE.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4621> (accessed December 21, 2025). (in Ukrainian)

11. Prokopenko I. A. (2023) Podatkova kultura ta yii vplyv na pidvyshchennia rivnia podatkovykh nadkhodzen [Tax culture and its impact on increasing tax revenues]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Seriya: "Ekonomichni nauky" – International Scientific Journal "Internauka". Series: "Economic Sciences"*, no. 4. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-4-8820> (in Ukrainian)

12. Skoryk M., Hlavatska D. (2025) Podatkovyi kontrol v umovakh voiennoho stanu v Ukraini: pravovi obmezhenia ta ekonomichni vyklyky [Tax control under martial law in Ukraine: legal restrictions and economic challenges]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital Economy and Economic Security*, no. 2 (17), pp. 439–443. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-71> (in Ukrainian)

13. Tarashchenko V. A. (2024) Podatkova bezpeka yak skladova ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Tax security as a component of economic security of Ukraine]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, no. 6, pp. 153–157. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-6-25> (in Ukrainian)

14. Tarashchenko V. (2025) Intehratsiia podatkovoi bezpeky v systemu ekonomichnoi bezpeky Ukrainy: instytutsiino-pravovyi vymir [Integration of tax security into the system of economic security of Ukraine: institutional and legal dimension]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-85> (in Ukrainian)

15. Yunin O. S. (2023) Administratyvne provadzhennia yak skladova administratyvnoho protsesu [Administrative proceedings as a component of the administrative process]. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava – Scientific Bulletin of Public and Private Law*, vol. 4, pp. 176–180. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.4.32> (in Ukrainian)

16. Martynenko, V. V. (2019) Assessment of Favorableness for the Tax System of Ukraine in the International Context. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 5, no. 2, pp. 124–130. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-2-124-130>

17. Martynenko, V. V. (2019) Fiskalna polityka Ukrainy v umovakh finansovoi detsentralizatsii: teoriia, metodolohiia, praktyka [Fiscal Policy of Ukraine in Conditions of Financial Decentralization: Theory, Methodology, Practice]. Monograph. Kyiv: Tsentр uchbovoi literatury. (in Ukrainian).

Дата надходження статті: 02.12.2025

Дата прийняття статті: 18.12.2025

Дата публікації статті: 29.12.2025